

Mladi raziskovalci na OŠ Rače

Mladi raziskovalci so učenci, ki želijo vedeti več, videti več in z metodami raziskovalnega dela pojasniti ali rešiti nek problem. Uvajanje učencev v raziskovalno delo že v osnovni šoli je pomembno, saj jih tako navajamo, da odkrivajo nove poti, iščejo bistvo stvari in pojavov ter razmišljajo o novih idejah.

V letošnjem šolskem letu so učenci OŠ Rače napisali tri raziskovalne naloge, ki so jih 27. marca 2010 predstavljali na 10. srečanju mladih raziskovalcev Podravja v Rušah.

Učenec 9. a **Nik Lašič** je avtor raziskovalne naloge *Lastnosti in uporaba stiropora*. Njegova mentorica je bila učiteljica Marija Brodnjak. Nikova raziskovalna naloga je bila predstavljena na področju tehnike in tehnologije in je zanj prejel bronasto priznanje.

Učenki **Mojca Hraš** in **Zala Horvat** iz 7. a razreda sta avtorici naloge *Lepota in bolezen iz toaletne torbice*. S svojo nalogo sta na področju kemije dosegli srebrno priznanje.

Nina Verglez iz 9. a razreda je raziskovala na področju sociologije in napisala raziskovalno nalogo z naslovom *Vsi imamo pravico živeti pod istim soncem*. Raziskovalna naloga, v kateri se je učenka lotila problema stereotipov, diskriminacije in rasizma, je prejela zlato priznanje. Mojčina, Zalina in Ninina mentorica sem bila učiteljica Tatjana Tramšek.

Nina Verglez pred komisijo predstavlja raziskovalno nalogo, ki je kasneje prejela zlato priznanje

Naši učenci na zaključku letošnjega 10. srečanja mladih raziskovalcev Podravja v Rušah; stojijo – od leve: Nik Lašič, Mojca Hraš, Zala Horvat in Nina Verglez

Raziskovalne naloge in prejeta priznanja so učencem in njihovim mentorjem potrditev dobrega dela in motivacija za nova raziskovanja.

Tatjana TRAMŠEK

Očistimo Slovenijo v enem dnevu

V soboto, 17. aprila 2010, smo se učenci, učitelji, strokovni delavci, tehnično osebje naše šole ter starši učencev pridružili največji prostovoljni akciji v zgodovini Slovenije, ki je potekala pod naslovom »*Očistimo Slovenijo v enem dnevu*«. Akcija je v celoti uspela. Učenci so bili razdeljeni v skupine in vsaka izmed njih je očistila določeno lokacijo. Ob zaključku akcije smo se zbrali pred lovskim domom, kjer smo se okrepčali z malico, ki so jo pripravili lovci.

Vsi udeleženci akcije smo dokazali, da lahko z dobro voljo veliko naredimo za naše okolje. Učenci so pri pouku slovenščine pisali o svojih občutkih in vtisih o delovni akciji. Razmišljanje učencev v zvezi z onesnaževanjem narave je zrelo. To je dokaz, da smo z vsakoletnimi očiščevalnimi akcijami dosegli svoj namen, to je ozaveščanje učencev o tem, da smo le ljudje tisti, od katerih je odvisna nadaljnja usoda našega planeta.

SMETI SE NAS BOJIMO

Tudi učenci OŠ Rače smo se priključili letošnji aprilski slovenski akciji čiščenja okolja. Akcija je bila pomembna za ljudi, predvsem pa za naravo. Učenci in lovci vsako leto res dobro očistimo Rače in tudi okolico. Ko počistimo, se mi zdi, da živali kar lažje zadihajo, ljudje se boljše počutimo, učenci pa se veseli in z res lepimi občutki vrnemo domov.

Ljudje z odpadki uničujemo naravo, narava pa nam vrača s katastrofami, ki so zadnje čase zelo pogoste.

Upam, da bodo tako naravovarstveno v prihodnosti začeli razmišljati prav vsi ljudje.

Eva MUSTAFA, 6. a

OČISTILI SMO ZEMLJO, OČISTILI SMO NAŠ KRAJ

Vsak dan, ko sem šla po Račah, sem opazila tu in tam kakšen odpadke, tudi zraven koša za smeti. Zaradi delovne akcije, ki smo se je udeležili učenci, teh smeti več ni oz. jih je vsaj manj.

Naša mati Zemlja je edini prostor, ki ga imamo. Daje nam vse: zrak, vodo, prelepe rastline. Ko občudujemo vse lepote tega sveta, se lahko zamislimo nad tem, kaj bo z njimi čez nekaj let. Umazana voda, v parkih polno smeti – to onesnažuje Zemljo in s tem, ko onesnažujemo naš planet, zastrupljamo tudi sebe. Narava pa nam vrača na različne načine. Ko odvržemo odpadke v naravo, si mislimo, da to ni naš problem, še vedno živimo lepo. Vendar se to lahko kaj hitro spremeni. Nekateri odpadki se razkrajajo tudi po več stoletij, drugi pa se celo nikoli ne razgradijo. Plastenke in vrečke ležijo kar na poljih, vodo, ki jo pijemo, si sami onesnažujemo, dogajajo pa se tudi prave ekološke katastrofe, če se nafta razlije v morje ali pa vodo zastrupljajo kakšne kemikalije. Umre veliko živali in vodnih rastlin. Z onesnaževanjem torej škodujemo sami sebi in seveda tudi naravi.

Že s preprostimi dejanji bi lahko marsikaj izboljšali, rešili Zemljo in sebe. Ugašajmo luči, varčujmo s pitno vodo, ločujmo odpadke ... Z akcijami, kakršna je bila 17. aprila, si ljudje naredimo veliko korist.

To so majhni koraki – z njimi je treba začeti reševati svet in samega sebe, če želimo, da bodo naši otroci ter vnuki srečno živeli na našem planetu.

Klara ŠIBILA, 7. a

Pomembno je, da se odrasli tovrstnim akcijam priključimo v čim večjem številu in tako s svojim vzgledom učimo mlajše generacije spoštljivega odnosa do narave. Seveda pa je obenem tudi lepo, da se ob tovrstnih priložnostih družimo učenci, starši, učitelji, lovci, krajan, saj tako krepimo medsebojne vezi in združimo koristno s prijetnim.

Marija ZAVERNIK, Marjana FALEŽ

Obiskali smo Dunaj

Vsako leto v pomladanskih mesecih obiščemo sosednjo Avstrijo. Z ekskurzijo želimo našim učencem približati deželo, katere jezik se učimo. Po dobrih štirih letih smo se ponovno podali v glavno mesto naše sosede in obiskali dvorec Schönbrunn, živalski vrt, hišo palm in puščavsko hišo. V popoldanskih urah pa smo si ogledali še znamenite stavbe v mestu in se sprehodili po znani Koroški ulici s prestižnimi trgovinami, kjer smo doživeli utrip vele mesta s pouličnimi artisti, prodajalci in veliko turisti, med katere smo tokrat sodili tudi mi. Na ekskurzijo vsako leto povabimo sedmošolce, osmošolce in devetošolce. Skoraj vedno pa se nam pridruži še kak starš, kar je tudi dobrodošlo. Letos nas je bilo na izletu 43.

Bilo je sobotno jutro, ko smo se že v zelo zgodnjih jutranjih urah odpravili na ekskurzijo. Njen cilj je bilo glavno mesto naše sosednje države Avstrije - Dunaj. Odločili smo se, da naš prvi postanek naredimo na postajališču Landzeit. Ker smo po dolgi vožnji bili zelo sestradani, je bil postanek namenjen predvsem zajtrku. Naš naslednji cilj je bil Schönbrunn, poletna rezidenca Habsburžanov.

Pred dvorcem Schönbrunn

Ob arheoloških odkritjih

Razen tega smo si ogledali še živalski vrt, za ogled katerega so nam učitelji dali slabi dve uri časa. Ker je bilo to seveda premalo, smo se odločili, da si ogledamo samo tisto, kar nas bo najbolj pritegnilo. Razdelili smo se v skupine in vzeli pot pod noge. Najprej smo si ogledali dolgovrate žirafe, nato ovčke. Nekateri izmed nas so se celo poskušali sporazumevati z njimi. Misli, da so jih kar razumele. Najbolj so nas pritegnili pingvini, opice in pelikani. Naši vodiči so se odločili, da si ogledamo še hišo palm in pravo puščavo. V hiši palm je bilo zelo zanimivo in pisano, saj je bila polna raznobarnih rož, pa tudi puščava ima svoje čare. Na koncu pa je sledilo tisto, kar smo seveda vsi najbolj nestrno pričakovali: postanek na Koroški ulici in prosto. Takoj, ko nam je vodič povedal, kje in kdaj se spet dobimo, smo stekli v Mc Donald's na kosilo. Kot ponavadi, ko gremo na izlete, smo naleteli na gnečo, ampak bili smo tako zelo lačni, da je bilo vredno počakati. Ko smo se najedli, nam je ostalo še nekaj časa, da smo si ogledali trgovine in če smo opazili kaj »pametnega«, smo to tudi kupili. Ob dogovorjeni uri smo se znova zbrali na trgu. Ravno takrat smo zagledali plesalce, ki so plesali

breakdance. Bil je čas odhoda in odšli smo proti avtobusu, na katerem smo gledali film ali spali. Nama je bil ta izlet zelo všeč. Upava, da ga še kdaj ponovimo.

Nina VERGLEZ in Urška KAC,
učenci 9. a in 9. b razreda

V prihodnjem šolskem letu si bomo ogledali še kak nam neznan, a zanimiv del naše sosede Avstrije, morda pa celo skočimo malo dlje in obiščemo Bavarsko v Nemčiji.

Organizatorice:
Sabina OZMEC, Anita GOLAVŠEK in
Romana ZUPANČIČ

Eko šola Rače in njene eko aktivnosti

• OŠ Rače – eko šola

Želja, da postaneš in ostaneš EKOŠOLA, zahteva od delavcev in učencev šole delo, s katerim se dokazujemo in potrjujemo svojo skrb in pozitivna dejanja za naše okolje.

Ohraniti naziv Ekošola je iz leta v leto zahtevnejše. Tiste šole, ki so v preteklem šolskem letu uresničile in udeležile vse zapisano v letnem delovnem načrtu, v mesecu maju ocenjuje Nacionalna komisija. 4. junija, ob dnevu Zemlje, pa sledi podelitev eko zastav in priznanj za vse tiste, ki so uspešno opravili delo.

Ko pišem ta prispevek (sredi maja), na OŠ Rače upamo, da bomo tudi letos med izbranci, saj smo naloge, ki smo si jih zadali, tudi opravili. In če smo samokritični, moramo priznati, da imamo še vedno največ težav na področju samoozaveščanja in ozaveščanja drugih, saj dejanja dokazujejo, da teoretično zelo dobro obvladamo vse zakonitosti narave, pri izvajanju pa nas niti popravni izpiti ne izučijo.

Le kje se začeta ljubezen in spoštovanje do naših vnukov in drugih znančev?

• Nominacija tovarne Biogoriva d.o.o. Rače

Mentorja Ekošole Zdenka Puhar in Boštjan Škrebliin ter skupina učencev smo se odločili sodelovati v akciji, ki jo razpisujeta Agencija RS za okolje in Zveza prijateljev mladine Slovenije, pod geslom »Zemljo so nam posodili otroci«.

Projektu se že tretje leto priključujemo v okviru poslanstva kot Ekošola: spodbujati, ozaveščati in izobraževati sebe in prebivalstvo o pomembnosti ohranitve našega planeta.

V razpravi, ki je bila namenjena proučevanju posameznikov, društev in podjetij v lokalnem okolju, ki si prizadevajo k ohranjanju čistejšega okolja, smo se ob najrazličnejših pomislekih in iskanju pritrilnih razlogov odločili, da bomo letošnjo nominacijo namenili tovarni Biogoriva d.o.o. Nalogo smo poimenovali: Biodizel – gorivo prihodnosti?

Nominacija obsega: kratko zgodovino tovarne Pinus, predstavitev biodizla, opis postopka pridobivanja biodizla

in zaključno utemeljitev, zakaj se odločiti za uporabo te vrste goriva.

Oblikovanje nominacije je zahtevalo od učencev raziskovalni pristop, saj je delo vključevalo vse faze raziskovalnega dela in ima največjo težo v zaključku naloge, kjer so učenci svoja predvidevanja in postavljene hipoteze tudi utemeljili in argumentirali. Učenci so si tovarno tudi ogledali, kar je potekalo pod strokovnim vodstvom kemijske tehnologinje Nataše Nikolić Matanović. Ogledu je sledilo oblikovanje nominacije.

Učenci so bili do izpostavljenе teme zelo kritični in ekološko naravnani.

Sodelujoči učenci v akciji o bili: Amadeja Potočnik, Luka Falež, Luka Gojkošek, Urška Kac, Denis Koren, Nina Verglez, Klemen Petrovič, Aljaž Hameršak, Domen Napast, Nino Kozoderc, Dominik Žibek in Mojca Hraš.

Nalogo so dobro opravili in bili nagrajeni za uspeh. Povabljeni smo bili na zaključno prireditev akcije »Zemljo so nam posodili otroci,« katere pokrovitelj je že tretje leto predsednik RS dr. Danilo Türk.

Bili smo v Monsu v Ljubljani

• Eko kviz – Natura 2000

11. marca 2010 so na slovenskih eko šolah potekala tekmovanja v eko znanju. Letošnji eko kviz je že drugo leto zapored potekal pod pokroviteljstvom Telekom Slovenije.

Zanimiva značilnost sodelovanja na tem tekmovanju je predvsem ta, da šole zastopajo ekipe, ki jih sestavljajo trije učenci - po en predstavnik iz 6., 7. in 8. razreda.

Naša šola je sodelovala s šestimi ekipami. Posebnost tega tekmovanja je tudi v tem, da imajo učenci dostop do učnega gradiva preko spleta.

Priprave na eko kviz

Letošnja tema Ekokviza je bila Natura 2000. Izbor teme je aktualen, saj želi vse nas prepričati, da moramo nekaj narediti za ohranitev živalskih in rastlinskih vrst. Da je tema resnično pereča, vam povedo naslednji podatki:

- mokrišča v zahodni Evropi so se skrčila za 60 odstotkov,
- ogroženih je 45 odstotkov metuljev in 38 odstotkov vseh ptic,
- v Evropi je že izumrlo 64 endemičnih rastlin.

Izbrana tema želi slovenskim šolarjem, njihovim staršem ter okolju, v katerem učenci živijo, predstaviti zavidanja vredno živalsko in rastlinsko pestrost, ki je še ohranjena v naši državi, hkrati pa jih spodbujati k ohranjanju tega bogastva in naravnega okolja nasploh.

V znanju se je pomerilo 426 ekip iz vseh slovenskih Ekošol. Naša najuspešnejša ekipa, ki so ji sestavljali Domen Napast, Urban Hribernik in Rok Šlamberger, se je uvrstila na 22. mesto.

Dan druženja in gibanja treh generacij

Letos smo se že tretjič pridružili prireditvi Šport Špasa - Dan druženja in gibanja treh generacij, ki je potekala v soboto, 15. maja 2010, v počastitev svetovnega dneva družine.

Pokrovitelj in organizator vseslovenske prireditve je Šport Špas, ki je za vse sodelujoče zagotovil stekleničko vode, priponko in priznanja, jabolka pa so prispevali sponzorji.

Število sodelujočih po vsej Sloveniji zgovorno pove, da ima prireditev prihodnost, saj se je letos prijavilo k akciji kar 250 slovenskih šol in vrtcev, 400 društev in čez 100 zdravstvenih domov.

Kako je akcija uspela v našem kraju?

Navkljub slabemu vremenu ta okoliščina na nekaj posameznikov in družin ni vplivala negativno. Obema družinama, ki so ju zastopali predstavniki vseh treh generacij, ob tej priložnosti izrekamo vso pohvalo.

Ena izmed naših družin, ki so jo zastopale vse tri generacije – družina Vihar

Že letos smo se odločili, da bomo prireditev, katere glavni namen je združiti v druženju in gibanju otroke, starše in stare starše, organizirali tudi prihodnje leto, saj gre za prireditev, ki jo odlikujejo številne vrednote: gibanje, druženje, zdravje, ekologija, medsebojno sodelovanje, medgeneracijsko druženje ipd.

Če se letos niste udeležili akcije zaradi slabega vremena, vas pričakujemo prihodnje leto.

Eko utrinki s šolskih hodnikov

Ker je eko šola še mnogo več od napisanega, naj svoje pove še nekaj fotografij, posnetih na naših šolskih hodnikih.

Vzgojili smo rastline

Koledar - Povedali so pomembni Slovenci

Koledar – Voda in letni čas

Šolski akvarij

Zdenka PUHAR

Drugačni, a prijazni, topli in srečni

Učenci 5. a in b razreda OŠ Rače smo imeli v sredo, 7. aprila 2010, malo drugačen naravoslovni dan. Odpravili smo se v enega izmed domov za starejše ljudi v Mariboru, natančneje v Dom Danice Vogrincec Maribor. Tam nas je sprejela socialna delavka Marija, ki nas je povabila v eno izmed sob, kjer smo odložili stvari in šli v jedilnico, kjer so nam študenti medicinske šole povedali nekaj o zdravju. Ko se je njihov program končal, smo nastopili še mi. Dve Nini sva zaigrali kratko igrico *Lojzek in poroka*, Ula, Renato in Julija pa so recitirali pesmi. Za konec smo vsi skupaj še zapeli. S tem je bil program zaključen.

Socialna delavka nas je odpeljala k varovancem doma in nam postregla malico. Nina in Kaja sva se odločili, da tam izpeljeva kratko anketo. Anketirali sva štiri varovance. Na prvo vprašanje: »Ali vam je v domu všeč in zakaj?« so vsi odgovorili pritrdilno in povedali, da jim ugaja zato, ker imajo v domu toplo ali pa, ker je hrana dobra. Naslednje vprašanje se je glasilo: »Koliko let ste že v domu?« Odgovori so bili različni – od 1 do 7 let. Na vprašanje o preživljanju prostega časa so povedali, da berejo, počivajo, se pogovarjajo med seboj ali se sprehajajo. Vprašali sva jih tudi, ali se ukvarjajo s kakšnim športom. Povedali so, da telovadijo in da jim je to všeč. Izvedeli sva tudi za tek na vozičku. Na vprašanje, ali so zadovoljni s sobo, so trije odgovorili z »da«, eden pa z »ne«. En varovanec je v sobi sam, trije pa si sobo delijo še z nekom. Ko še niso bili v domu, sta dve anketiranki delali v gostinstvu, ena je bila hišna pomočnica, eden pa je delal na kmetiji.

Druženje z varovanci Doma Danice Vogrincec Maribor

Dom Danice Vogrincec Maribor je največji tovrstni zavod v Sloveniji. Velik je kot štirje povprečni domovi. V vseh štirih objektih stanuje skupno 809 varovancev, od tega 78 % žensk in 22 % moških. Stanovalci doma prihajajo iz 33 občin. Povprečna starost je od 65 do 80 let. V domu je zaposlenih 334 ljudi, ki opravljajo naslednja dela: skupno službo s finančno računovodsko službo, ki se deli na organizacijske enote: upravo, finance in računovodstvo, socialnopsihološko službo, dnevno varstvo, tehnično vzdrževalno službo. Zdravstveno-negovalna služba se deli na oddelke fizioterapije, delovne terapije, službene prehrane, v tem sklopu pa deluje tudi pralnica. Na domu

imajo organizirano tudi dnevno varstvo, ki poteka od 7. do 17. ure, dlje pa po dogovoru. Dom je odprt od 7. do 15. ure, vsak dan v tednu.

Obiskali smo tudi OŠ Gustava Šiliha v Mariboru. Zanimalo nas je, kako preživljajo šolske dneve učenci, ki so drugačni od nas.

V šoli so nas razdelili v skupine in vsaka skupina je odšla v drugo učilnico, kjer smo ustvarjali in se pogovarjali z učenci in učitelji. Čas je hitro minil, prekmalu je napočil čas za odhod.

Ustvarjanje z učenci OŠ Gustava Šiliha Maribor

V domu za starejše ljudi in v OŠ Gustava Šiliha smo se veliko naučili in videli, da obstajajo tudi drugačni ljudje, ki živijo v drugem okolju. Ugotovili smo, da so kljub temu zelo prijazni, topli in srečni.

*Nina FRANGEŽ in Kaja KAC, učenki 5. b,
z razredničarko Martino KOVAČ*

OSNOVNA ŠOLA FRAM

Predavanje o drogah

V četrtek, 4. 3. 2010, smo imeli zjutraj predavanje o drogah. V učilnico sta prišla policista. Eden je prišel iz PP Rače, njegovo ime je Marko, drugi, Stanko, pa je bil iz PP Maribor. Predavanje je bilo zelo zanimivo in poučno, saj so bile zgodbe, ki sta nam jih predstavila, resnične. Na tem predavanju smo se naučili ceniti svoja in druga življenja in izvedeli, zakaj in kako pomembno je drogam reči NE. Izvedeli smo, kako živijo v komunah in kakšne so posledice odvisnosti od drog. Presenetil nas je podatek, da je v Sloveniji 246 ilegalnih drog. Predavanje nam je bilo zelo všeč in upam, da ga bomo imeli še kdaj. Všeč mi je bilo to, da inšpektor Stanko dela to zaradi nas, saj noče, da si uničujemo življenje. Hvala obema policistoma za njuno poučno predstavitev.

Larisa VIDRAČ, 8. razred

Utrinki z Libeliške Gore

Učenci 8. razreda OŠ Fram so od 22. do 26. marca bivali v šoli v naravi v CŠOD Ajda na Libeliški Gori, kjer so se spoznali s sedmošolci OŠ iz Dolenjskih Toplic. Preživeli so čudovit teden in občudovali koroško pokrajino in ljudi. Ogleдали so si nekaj mejnih kamnov, se ponoči sprehodili po temnem gozdu (brez svetilk), si ogledali kostnico v Libeličah. Pritegnila jih je tudi notranjost črne kuhinje in muzej kmečkega orodja. Streljali so z lokom in plezali po notranji plezalni steni. Najbolj so uživali v vožnji s kanujem po reki Dravi. Nepozabna sta bila torkov spoznavni večer in četrtkov ples.

Naši osmošolci so bili veseli pohvale vseh zaposlenih v CŠOD Ajda za svoje vzorno obnašanje in sodelovanje. Tudi učiteljici, Valerija Vodopivec in Jožica Ravš, ki sva učence spremljali, sva bili na svoje varovance zelo ponosni.

Jožica RAVŠ

*Pomislite, kdaj ste bili ob koncu dneva
izjemno zadovoljni.
Nikoli takrat,
kadar niste imeli nobenega dela,
ampak takrat, ko ste ga imeli veliko
in ste vse opravili.
(Lord Action)*

Radi se udeležujemo natečajev in tekmujeemo z vrstniki

Uprava RS za zaščito in reševanje že vrsto let razpisuje literarne in likovne natečaje. Učencem OŠ Fram sodelovanje pri tovrstnih aktivnostih predstavlja ustvarjalni izziv in se na natečaje radi odzivajo. Tudi letos je bilo tako. Sklepne prireditve v Pekrah sta se udeležili osmošolka Larisa Vidrač in njena mentorica.

ŽIVALI IN NESREČE

*Nesreča se v gozd je skrila,
da bi ogenj naredila.
Ko živali so prišle,
ogenj zanetila je.*

*Živalim domove je požgala,
se jim potem na glas smejala.*

*Gozdarji prihiteli so,
drevesa več ni bilo.
Samo pepel je bil še tam,
nesreča je odšla drugam.*

Larisa Vidrač, 8. razred

Avtorji najboljših literarnih in likovnih prispevkov so bili nagradjeni. Učenci pa so se pomerili še v pantomimi in risanju pojmov na temo reševanja. Bilo je zelo prijetno in bogatejši smo za novo zanimivo izkušnjo.

Jožica RAVŠ